

EDICIJA NORDIC NOIR

Knjiga № 9

www.dokaz.rs

ZA IZDAVAČA

Nataša Atanacković
Nebojša Zorić

PREVOD

Ana Stefanović

LEKTURA

Aleksandra Šulović

KOREKTURA

Dokaz izdavaštvo

DIZAJN KORICA I PRELOM

Blend Graphics

ŠTAMPA

DMD Štamparija, Beograd

Beograd, 2023. | Tiraž 1000 | Prvo izdanje

Sva prava zadržana.

Nijedan deo ove knjige ne može se koristiti
niti reprodukovati u bilo kom obliku bez
pismene saglasnosti izdavača.

Naslov originala:

YRSA SIGURDARDÓTTIR

BRÁÐIN

Copyright © Yrsa Sigurdardóttir 2020

Published by agreement with Salomonsson Agency

Translation copyright © 2023 za srpsko izdanje, Dokaz izdavaštvo

ISBN: 978-86-81518-14-4

IRSA SIGURDARDOTIR **PLEN**

Prevela
Ana Stefanović

DOKAZ IZDAVAŠTVO
Beograd, 2023.

Ova knjiga je posvećena mom ocu,
Sigurdaru B. Torstinsonu

PROLOG

Žena koja je stajala na vratima nimalo nije izgledala onako kako ju je Kolbejn zamišljao kada su razgovarali telefonom. Njen duboki, hrapavi glas nije bio u saglasju s njenom vitkom figurom i vedrim držanjem. Očekivao je nekog daleko više iznurenog, sa cigaretom koja visi u uglu usana i flašicom votke u džepu. Žena koja je stajala na njegovim vratima je više delovala kao da pije smuti od spanaća nego alkohol, i nema šanse da je bila pušač. Ali čim se predstavila, njen glas je izbrisao svaku sumnju u to da ona jeste žena koja mu je telefonirala.

„Izvini što je ovoliko trajalo, samo do sada nisam imala nijedan razlog da dođem u Rejkjavik.” Pružila mu je kartonsku kutiju. Uzevši je, Kolbejn je obratio pažnju na težinu njenog sadržaja. Knjige, pretpostavio je. „Kao što sam rekla, pronašli smo ovu kutiju na tavanu”, nastavila je žena. „Iza gomile starih ostataka izolacionog materijala. Pretpostavljam da je zato ostala kada ste ispraznili kuću.”

Kolbejn se izvinio što on i njegov brat nisu bolje obavili čišćenje tavana. Žena je odgovorila da nema potrebe; nije ni važno. I ona je slučajno ostavila bicikl u garaži kada su se ona i muž selili iz svog stana u kuću Kolbejnovog oca. Dešava se.

Kutija je bila prekrivena prašinom. Kolbejn ju je spustio. Na prednjoj i zadnjoj strani stajao je logo brenda margarina koji više nije bio na tržištu, nije mogao ni da se seti kada ga je poslednji put video u prodavnici. Kutija mora da je stara decenije.

Žena kao da se najednom setila nečega. „Ah, da, umalo da zaboravim: još nešto sam donela. Ne znam da li će te uopšte zanimati, ali nisam mogla tek tako da je bacim.” Izvukla je providnu plastičnu kesu iz džepa od kaputa i pružila mu je. Unutra se nalazio neki mali braon predmet koji nije mogao odmah da identifikuje. „Cipela. Našli smo je jesenas kada smo kopali temelj za trem. Pretpostavljam da je pripadala tebi ili tvom bratu.”

Sada kada je to rekla, Kolbejn je uvideo da se radi o cipeli. Mala dečja cipela na pertlanje, od braon kože, pomislio je, mada je bilo teško proceniti originalnu boju. Mogla je biti i bela. Makar pertle su sigurno promenile boju tokom godina i sada su bile smeđe kao i zemlja u kojoj je cipela ležala zakopana.

Ma kako da je nekada izgledala, Kolbejn je bio siguran da je, kao i brend margarina na kutiji, nikada ranije nije video. Mada to nije bilo nužno važno. Cipela nije mogla pripadati detetu starijem od tri ili četiri godine, a on se nije sećao apsolutno ničega iz tog uzrasta, tako da je, koliko je znao, mogla biti i njegova. U svakom slučaju, mora da je pripadala nekom članu njegove porodice, ili možda nekom detetu koje je bilo u poseti, jer tu kuću su podigli njegovi roditelji, a slabi su izgledi da je cipela već bila zakopana kada su kupili taj plac.

Kolbejn podiže pogled prema ženinim očima. „Hvala. Interesantno.” Delovala je razočarano što nije imao ništa više da kaže o toj relikviji. Možda se nadala da će čuti priču o tome kako se ta cipelica izgubila, ali on nije imao predstavu koja bi to priča mogla da bude. Probao je to da nadomesti: „Kladim se da smo je svuda tražili tada. Nismo se baš razmetali odećom i obućom u to vreme.” Okretao je kesu u rukama, posmatrajući cipelu. „Pitam se kako je uopšte i dospela tamo pod zemlju. Dvorište je već bilo uveliko sređeno kada smo brat i ja bili u uzrastu da nosimo cipele ove veličine.”

Žena je klimnula glavom. „Da, baš čudno. Samo, pojavila se tik pored jarbola za zastavu, pa pretpostavljam da je možda upala u rupu kada je kopan temelj i niko nije primetio.” Pogledala ga je pomalo nervozno. „Sklonili smo jarbol za zastavu – nadam se da ne zameraš.”

Osmehnuo se. „Ne, naravno. To je sada vaša kuća i možete da radite šta hoćete s njom. Taj jarbol nikada nije bio preterano omiljen. Bar ne

kod moje majke. Rekla mi je da su samo jednom podigli zastavu i to samo dopola. Nije napomenula kojom prilikom je to bilo, ali mi je rekla da je godinama gnjavila tatu da ga skloni.”

Ženi kao da je laknulo. „Ako ga je on postavio, jasno mi je zašto nije hteo da ga skloni. Bio je ugrađen u bure od ulja napunjeno betonom. Morali smo da unajmimo mali kran da ga pomerimo.”

Kolbejna to nije iznenadilo. Njegov otac nikada ništa nije otaljvao – ni na kopnu, ni na moru. Ako je on postavio jarbol za zastavu, mogli ste biti sigurni da će on doleteti zubu vremena.

Još malo su proćaskali. Pitao ju je kako joj se sviđa život u malom gradu Hebn i Hortnafjerdir, na jugoistoku zemlje, oko četristo pedeset kilometara od Rejkjavika. Rekla je da je sjajno. Ona je njega pitala da li je ikada razmišljao da se vrati tamo, a on je odgovorio da ne vidi mogućnost da se to desi. Sada je već uveliko bio gradski momak, pošto se preselio u prestonicu kao dete, nakon što su mu se roditelji razveli.

Posle toga im je ponestalo tema za razgovor. Na kraju krajeva, putevi su im se ukrstili samo kroz prodaju kuće njegovog oca. Kolbejn i njegov brat nisu se sreli sa tom ženom i njenim mužem ni u jednoj fazi procesa, već su prepustili agentu za nekretnine u Hebnu da se pobrine za komunikaciju sa kupcima. Zapravo, stvari bi se možda odvijale brže da su se braća malo više uključila, ali nijedan od njih se nije preterano uzrujavao oko toga. Njihov otac je umro kao imućan čovek, i kada se završila ostavinska rasprava, nije bilo posebne potrebe da se što pre oslobodi kapital vezan za tu kuću. Njihov deo posla u celom tom procesu je bio samo da se složee sa prodajom i potpišu papire. Iako je njihova majka nadživela oca, nije nasledila kuću. Mada to i nije pravilo neku preteranu razliku, budući da je bila onesposobljena demencijom. Da je trebalo ona da potpiše ugovor, ne bi znala na koju stranu da okrene olovku, a kamoli da napiše svoje ime.

Nakon kratke, neprijatne pauze, Kolbejn je promrmljavši ponudio kafu, koju je žena odbila, rekavši da je pred njom duga vožnja te da mora da krene dok je još dan. Još jednom joj je zahvalio za kutiju i cipelicu, i pozdravili su se.

Kolbejn ju je ispratio pogledom dok je odlazila i mahnuo joj kada je ušla u kola. Zatim je zatvorio ulazna vrata, još uvek držeći plastičnu

kesu u ruci. Bilo je lepo od nje što nije bacila tu cipelu, ali bilo je samo pitanje trenutka kada će je on sam baciti. Nije bio tip koji čuva starudije, a dečja cipela koja je ko zna kada zakopana u zemlji bez sumnje je spadala u tu kategoriju.

Ipak, možda bi se njegovom bratu svidela. Posebno ako je bila njegova. Nijedan od njih nije sačuvao mnogo toga od očeve imovine. Otkako su se preselili u Rejkjavik s majkom, tek sporadično su održavali kontakt sa ocem, tako da ih je vrlo malo uspomena vezivalo za njegove stvari. Kada su braća otputovala na istok da isprazne kuću, brzo su uvidela da ništa od nameštaja ni predmeta nema nikakvu sentimentalnu vrednost za njih, te su odlučili da većinu prodaju ili bace.

Stvari koje su odlučili da sačuvaju nisu bile mnogo većeg obima od ove kutije i dečje cipele.

Kolbejn je izvadio cipelu iz kese. Isušena koža je blago mirisala na zemlju. Bila je toliko tvrda, a pertle toliko krute da je više ličila na kalup cipele. Prevrtao ju je u rukama, ali mu nimalo nije delovala poznato. Kada je pogledao unutra, međutim, video je nešto što mu je probudilo sećanja na detinjstvo.

Iznad pete je video etiketu sa imenom kakve je njihova majka lepila i ušivala na svu njihovu odeću i obuću dok nisu zašli u tinejdžersko doba. Te etikete su služile tome da im se stvari vrate ako ih zagube ili zaborave.

Cipela mora da je bila njegova ili bratova, onda. Zagrebao je etiketu u uzaludnom pokušaju da očisti prljavštinu sa crvenih izvezenih slova. Urađivši to, slučajno je odlepio skorenu pertlu, otkrivši tako originalnu boju kože.

Kolbejn ostade malo zatečen. Koliko je mogao da vidi, cipela je nekada bila ružičasta. Nemoguće da je pripadala njemu ili njegovom bratu. Iako u današnje vreme boja dečje odeće nije više tako strogo kodirana prema polu, u ono doba je bilo malo drugačije – posebno u očevo vreme. Bio je malo stariji od njegove majke i još više staromodniji u stavovima. Nema šanse da bi on dozvolio da njegovi sinovi nose ružičaste cipele.

Ali zašto bi njegova majka ušivala etiketu sa imenom na cipelu tuđe ćerke? Bilo je skoro nezamislivo da je to uradio neko drugi. Njegova majka je bila jedina osoba koja je obeležavala odeću na taj način: druge

majke su deci obeležavale odeću hemijskom, ako su se uopšte i trudile da ih ikako obeleže. Sećao se toga zato što su njega i brata zadirkivali u školi zbog toga. Druge majke su očito imale pametnija posla nego da sede i mukotrpno vezu imena svoje dece na male platnene etikete.

Kolbejn je bio zaintrigiran. Odlučio je da pokvasi etiketu, da pokuša da spere prljavštinu i vidi može li se pročitati ime. Nije bilo opasnosti da se i slova speru i postanu nečitka, jer su bila izvezena na etiketi.

Voda u sudoperi postade smeđa dok je trljao cipelicu pod česmom. Prsti su ga već zaboleli kada je najzad pročitao neka od slova.

Prvo slovo je očito bilo „S”. Sledilo je nešto što bi moglo biti „a”, „e” ili „o”. Potom je stajalo „l”, pa dva nečitljiva slova, i na kraju „r”. Nije mu dugo trebalo da pretraži islandska ženska imena od šest slova, koja počinju na „S” i završavaju se sa „r”, i na listi je pronašao samo dva: Salver i Solver.

Kolbejn je spustio cipelu.

Salver.

To ime ga je podsetilo na nešto iz prošlosti. Ali što se više upinjao da se seti, to je sećanje bilo nejasnije. Kao da je pokušavao da uhvati dim. Na kraju je odustao.

Spustio je cipelu na žicu za ceđenje posmatrajući kako se smeđa voda cedi u slivnik, svestan da su se u njemu uskomešala neka čudna osećanja. Pokušao je da isprazni um, da odgurne bilo šta što bi moglo biti u ikakvoj vezi sa tim imenom. Nerazmišljanje o onome čega ne možete da se setite često je najuspešniji način da povratite sećanje na to. To sećanje bi zasigurno tada isplivalo na površinu, poput deteta koje ne želi ništa sa vama dok ne počnete da se pretvarate da ga ignorišete.

Pre no što je uspeo da proveru ovu teoriju, zazvonio je telefon. Bila je to medicinska sestra iz doma za stare u kom je boravila njegova majka, zvala je da mu kaže da što pre dođe, jer je majka imala srčani udar i da je ishod neizvestan.

Puno vremena je prošlo otkako je njegova majka imala priliku da uživa u iole normalnom postojanju, i njeno zdravlje se ubrzano pogoršavalo u poslednjih nekoliko meseci. Ipak, ovo je bio uznemirujuć poziv. Dok se pribirao od šoka, nešto je promrmljao, a onda je rekao da kreće.

„Možete li da javite i bratu?“

Kolbejn je rekao da hoće. Pre no što je završila razgovor, sestra je dodala: „I sestri. Vašoj majci je veoma važno da i ona bude ovde. Mada ju je teško razumeti, nekoliko puta je pitala za nju otkako je imala napad. Zato, molim vas, pobrinite se da i ona primi novosti.“

„Moja sestra?“

„Da“, rekla je medicinska sestra pomalo nervozno. „Salver. Želi da vidi svoju ćerku, Salver.“

1.

Nije bilo nikakvih tragova koji bi ukazivali na to da je iko bio tu, samo iskonski beli sneg dokle pogled seže. U tom predelu nije bilo žive duše, a retke su životinje koje bi uspele da prežive duboku zimu u tako goloj pustoši. Jasan dokaz za to susreli su na putu ovamo, u vidu mrtve ovce. Leš je bio zatrpan snegom, izuzev jednog dela vune na kojoj su bile skorene ledene grudvice. Očito, mračna sudbina je čekala svaku životinju koju u jesen nisu pokupili i preneli dole do farmi, da sačeka da zima prođe. Prizor je bio obeshrabrujuć pa se nisu dugo zadržali. Ništa se sada nije moglo učiniti za tu sirotu životinju.

Posred tog napuštenog pejzaža bez ijednog drveta, nalazila se velika drvena koliba. Izbledela farba je sigurno nekada bila vedrije boje, tekstura je sigurno bila manje matirana, ali uprkos trošnosti koliba se isticala oštrim ivicama, močvarnozelenom i crvenom bojom rđe koje su bile u suprotnosti sa inače belim okruženjem.

Johana je zastala da oslušne. Iz kolibe se nije ništa čulo. Osim škripanja snega pod tabanima njenog saputnika Torira, vladala je potpuna tišina. Čak i vetar je, izgleda, zadržavao dah, kao da je iscrpljen od nedavnih oluja. U proteklih nekoliko nedelja, cikloni su se nanizali preko Atlantika, smenjajući se neumoljivo jedan za drugim. Johana je na kraju počela da isključuje radio pre vremenske prognoze, jer nije bilo smisla deprimirati se zbog nje. Vremenske prilike su se smenjivale onako kako im drago i nije postojalo ništa što je ona mogla da uradi da to promeni.

„Ovde nema žive duše.” Torir, pripadnik spasilačkog tima Rejkjavika je prišao da stane pokraj nje. „Nema tragova. Mrtva tišina.”

Johana nije odgovorila. Uostalom, bilo je očigledno. Pokazala je ka vrhu jedne od snežnih padina koje su formirale duboko korito oko doline na kojoj je koliba stajala. „Šta kažeš na ono?” Blizu vrha padine, iz snega je štrčao par jelenskih rogova – ili je bar njoj tako izgledalo. „Jesu li ono rogovi ili grane?”

Torir je slegnuo ramenima, mada je pokret bio jedva primetan pod njegovim dobro postavljenim skafanderom. Johana je na sebi imala identičnu opremu za preživljavanje, obeleženu i napred i na leđima logom spasilačkog tima Hortnafjerdira. „Ne mogu da procenim”, reče on. „Mada, čovek nije.”

Johana nije imala ništa da doda. Ponovo se usredsredila na kolibu. „Hajde da pogledamo unutra, svakako, kada smo već prešli ovoliki put. Ko zna? Mogli bi da budu unutra, iako ništa ne čujemo. Spavaju, možda.”

„Ili su iscrpljeni.”

Niko nije spomenuo treću mogućnost. Umesto toga, pošli su krckavim zaleđenim snegom prema kolibi. Oboje su znali kada treba ćutati, i Johana je bila zahvalna zbog toga. Prilikom ranijih potraga, često su je sparivali sa članovima tima koji su neprekidno brbljali. Kao da je bilo nevažno da li odgovara blago drsko ili uopšte i ne odgovara; ti ljudi bi naprosto još više pričali da nadomeste njeno ćutanje. Kada bi stigla kući posle takvog dana, uši bi je bolele. I brbljivca bi bolela vilica, nesumnjivo – mada to nije bila nikakva uteha.

Johana je bila svesna da su njene kolege mislile da je izvukla deblji kraj kad su je sparili sa Torirom. Premešten je iz spasilačkog tima Rejkjavika da pomogne u potrazi, zajedno sa još gomilom ljudi iz drugih delova Islanda. Pošto je bio iz velikog grada i specijalno obučen za upravljanje kriznim situacijama, očekivalo se da je sveznalica koji će na lokalne volontere gledati s visine. Jedini čvrst osnov za tu sumnju bila je čovekova jasna pretpostavka, kada je stigao, da će njegova stručnost biti potrebna timu u glavnoj stanici u Hebnu. Ali zbog manjka dostupnog kadra, pozajmljen mu je skafander i poslat je da se pridruži tragačima. Uprkos tom nesporazumu, Johana nije primetila ništa u njegovom stavu

što bi opravdalo predrasude ostalih. Uostalom, čovek je prepustio njoj da bude vođa i sledio ju je bez komentara ili kritike. Ipak, nije mogla da se otrese osećaja da je sve što uradi pažljivo posmatrano i odmeravano.

Zakoračili su na uzdignutu drvenu platformu ispred kolibe. Kao i sve ostalo, bila je prekrivena debelim slojem snega. Netaknutog snega. Johana je osmotrila prednju stranu građevine, primetivši da su zimski šaloni ekserima zakucani preko prozora. To nije bilo nužno važno. Ako su putnici tu našli sklonište, mali su izgledi da bi se zamajavali sklanjanjem šalona. Koga bi bilo briga za pogled kroz prozor ako je upravo stigao na sigurno nakon mučenja u divljini? Osim toga, šaloni su pružali dodatnu zaštitu od mećave koja je divljala gotovo neprekidno u ovo doba godine, posebno u poslednje vreme. Johana se nije sećala da su nevremena bila ovako snažna kada je bila dete, bar ne ovako neumitno redovna.

Iznad vrata je stajala drvena tabla na kojoj je pisalo ime kolibe: Tile. Zurili su u nju, ne izgovorivši naglas ono što su oboje nesumnjivo pomislili: da je taj američki znak sasvim odskakao u ovim islandskim brdima. Kao po prećutnom dogovoru, počeli su da čiste nakupljene nanose snega sa vrata. Čak i kada su očistili dovoljno veliku površinu, nastavili su da sklanjaju ostatke snega i leda, odlažući trenutak istine. Jer, iako ništa nije ukazivalo na to da je ekipa koju traže unutra, oboje su bili svesni jednog: ako su nestali pešaci tu, vrlo verovatno nisu živi.

Kada je čišćenje i grebanje već potrajalo toliko dugo da je postalo neprijatno, Johana je duboko udahнула. Više nije bilo izgovora da se ne otvore vrata. Nalet ledenog vazduha u pluća nimalo je nije osvežio, ali bar je mogla da ga okrivi za iznenadno drhtanje i kaže sebi da ono nema nikakve veze sa zlokobnom tišinom unutar kolibe.

„Jesi li nekada videla leš?” Torir kao da joj je čitao misli.

To je bilo poslednje o čemu je Johana želela da razmišlja sada – ili bilo kada, zaista. Uvek se maksimalno trudila da potisne sećanja kada bi zapretila da isplivaju na površinu. „Da, nažalost.”

Torir je zastao, a onda pitao: „Mnogo puta?”

Johana je uzdahnula za sebe. Ako je ovo bio test, bio je podao. „Tri. A posvedočila sam i mnogim gadnim povredama.” Pred očima joj se pojavije slike scene slupanog autobusa na putu kod planine Hedlisheidi

blizu Rejkjavika, kojoj je prisustvovala dve godine ranije, dok je još uvek živea u prestonici. Tri putnika je put završilo među naboranim izlivima lave, nakon što su pod silinom udarca izleteli iz vozila. Potom su, neizbežno, usledile slike nesreće u kojoj je i sama učestvovala, nesreće posle koje je ležala kao krpena lutka, osakaćena i jedva svesna, pokraj puta. Za dlaku se izvukla. Pokušala je da se usredsredi na tu misao: možda će ovi nestali ljudi imati sreće kao što je ona imala; možda će i oni biti spaseni, mada su izgledi bili slabi. Ali nije pomoglo. Zatvorivši oči, napravila je grimasu, a onda se naterala da se vrati u sadašnjost. „A ti?”

„Da. Nažalost.” Ni njemu se nije mnogo pričalo o tome, kao ni njoj. Možda je želeo da zna koliko je iskusna ne bi li odmerio kakvu reakciju može da očekuje od nje ako unutra zateknu neki užas.

Pa, nije trebalo da brine oko toga da li će šiznuti. Johana je ponovo otvorila oči i ispravila ramena. „Verujem da je koliba prazna, kao što je i bila jesenas kada je nadzornik zatvorio vrata. Zaista ne verujem da ćemo se suočiti sa nečim strašnim.” Njene reči su tekle u suprotnosti od onog što je predosećala. Bilo je nečeg neprijateljskog u vezi sa tim zabačenim mestom. Ljudima ovde nije bilo mesto. Kao ni kolibi. Priroda je trebalo da ostane netaknuta.

Skriven pod snegom, na zemlji oko kolibe, bio je neravan travnjak. Volonteri su kosili travu u izlišnom nastojanju da surovo područje učine pitomijim. Svakog leta su morali ponovo da sade travu po ogolelim delovima kako se ne bi širili. I ona sama je prošlog leta bila tu sa suprugom, da pomogne u tom poslu.

Sam put je bio jedinstveno iskustvo. Priroda je zaista dala sve od sebe, a u ovoj oblasti, nekada aktivnog vulkana, pružala se paleta boja kakvu Johana nikada ranije nije videla. Na nekim mestima su planine bile doslovce plave; niste morali ni da se udaljite da biste lepo videli boje, riolitne stene su se za to pobrinule. Na nekim padinama su se mešale sve dugine boje. Ona i suprug su posetili ne samo ovu kolibu već i nekoliko drugih na jugoistočnoj visoravni, u okviru programa za prikupljanje sredstava za spasilački tim Hortnafjerdira. Većina vlasnika koliba iz regiona bila je spremna da plati za njihove usluge ozelenjavanja. Zahvaljujući tome, proputovali su ovim prirodnim rezervatom uzduž i popreko,

sa opuštenim timom volontera. Ali blagostanje i duhovni polet koje je Johana doživela na tom putovanju sada su bili tako daleki, zamenila ih je jeza i slutnja zle kobi.

Njeno klonulo raspoloženje samo je delimično bilo izazvano jedno-obraznim snežnim prekrivačem koji je skrivao vanzemaljsku lepotu tih golih stena. Više ju je tištio cilj njihove misije. Bilo je malo razloga za optimizam, uprkos pokušajima vođa spasilačkog tima da ih ohrabre pre no što su napustili bazu. Nikog nisu ubedili. Informacije o nestalim putnicima su bile oskudne, ali ono malo što im je rečeno bilo je neosporno čudno.

Tražili su četiri ili pet osoba, Islandana, koji su poslednji put bili u kontaktu sa nekim pre nedelju dana. Pet dana niko nije primetio da ih nema, a žestoki vremenski uslovi onemogućavali su početak potrage do jutros. Dok je mećava divljala, policija je ušla u trag grupi preko njihovih mobilnih telefona – svi su se poslednji put povezali na GSM mrežu na putu kod Kodlumuli planine, uputivši se ka divljini Lounserajvi. Nakon toga, sve četvoro su nestali sa mreže.

Bilo je nejasno da li je u grupi postojao i peti član. Signale su pokupili samo sa četiri mobilna telefona, ali to samo po sebi nije bilo nikakva garancija koliko ih je zapravo. Peta osoba možda nije nosila telefon, ili ga je možda isključila. Pretpostavka da ih je petoro izrodila se iz činjenice da su dva nestala para doletela u Hortnafjerdir, ali bez naznaka da su iznajmili ili pozajmili auto za nastavak puta. Prenočili su u hotelu u Hebnu, i recepcionerka kod koje su se odjavili stekla je utisak da ih napolju čeka neko da ih pokupi, premda nije znala da li je taj neko muškarac ili žena.

Još više je zbunjivala činjenica da još uvek nisu pronašli nikakvo parkirano vozilo kod Kodlumuli puta niti na bilo kom od drugih puteva koji vode ka toj oblasti, a prohodni su u ovo doba godine. Naravno, ako je u pitanju veliki terenski džip sa amortizerima, mogli su da ga voze i mimo puta, dublje unutar rezervata, što je značilo da ga još uvek mogu pronaći. Isto tako, bilo je moguće da je ekipa unajmila vozača da ih odbaci do visoravni, te da je ta osoba nakon toga otišla kući. U tom slučaju, vozač bi se verovatno javio kada bi se potraga objavila u vestima.

Nestanak turista u divljini nije bilo ništa novo. Niti je bilo neobično da zabasaju u nepoznato, prkoseći vremenskoj prognozi. Ali da ekipa

Islandđana utuvi sebi u glavu da krene na turistički izlet u divljini u ovo doba godine – to je bilo veoma neobično. U retkim prilikama kada bi lokalci nestali tokom zime, to bi obično bila dva-tri prijatelja koja su krenula da se provozaju motornim sankama ili skijama. U jesen, desilo bi se da zaluta poneki lovac na alpske koke.

Ali ovoga puta to nije bio slučaj. Koliko su svi znali, nestali ljudi – dva para iz Rejkjavika, u ranim tridesetim – nisu bili sportski entuzijasti. Štaviše, nisu bili poznati ni kao tip ljudi koji vole da provode vreme na otvorenom, niti su bili neki posebni avanturisti. Dvojica muškaraca su navodno u prošlosti nekoliko puta išli u organizovani lov na jelene, ali sezona lova je odavno bila gotova i sva krda su napustila ovu oblast, tražeći zimsku ispašu u nizijama. A nijedna od dve žene nikada nije izvadila bilo kakvu dozvolu za lov ili pecanje. Niko nije imao predstavu zašto im je palo na pamet da putuju u ovaj kraj. Možda su jednostavno pošli u lov na taj savršeni kadar za Instagram.

Pa čak i ovo objašnjenje je zvučalo tanko. Fotogenične bele zime nisu bile ekskluziva jugoistočnog Islanda; ako su želeli da zabeleže snežni pejzaž, nisu morali da sednu na avion zbog toga. Imali su veliki izbor i u okolini Rejkjavika.

Prema rečima njihovih bližnjih, parovi su obavestili porodice i kolege da će biti odsutni manje od nedelju dana: idu u avanturističku turu u unutrašnjosti i biće bez telefona i pristupa internetu. Osim toga, nisu otkrili ništa o tome kako su planirali da putuju – da li su nameravali da pešače ili skijaju, ili iznajme motorne sanke – ni kuda su se tačno uputili. Neki ljudi su rekli da su akciju opisali kao misterioznu turu. Njihove porodice su pretpostavljale da su uplatili neku organizovanu turu koja im je prodana sa takvim opisom.

Međutim, do sada, policija nije uspela da pronađe turističke agencije koje su prodavale misteriozne ture u oblasti Lounserajvi van sezone. Iznenadili bi se i da jesu. Nijedan ozbiljan turistički radnik ne bi planirao takav nepromišljen poduhvat, a kamoli da ga prodaje narodu.

Policija je, ipak, utvrdila da je Turističko udruženje istočnog Skafafela dobilo upit za smeštaj u kolibi Mulaskauli, koji je mogao da potiče od ove ekipe. Zainteresovanom su objasnili da je koliba zatvorena do

sledeće sezone. Iako je ostavljena otključana za slučaj da nekome treba hitno sklonište, nije bila za iznajmljivanje turističkim grupama preko zime. Ali upravnik, koji je primio poziv, stekao je utisak da taj čovek ne prihvata odbijanje. Na kraju krajeva, koliba je bila otključana, tako da nije mogao da ga spreči da u njoj odsedne.

Zbog ovog podatka, najveći deo tragača poslat je direktno u Mulaskauli. Trebalo je da provere unutrašnjost i okolinu kolibe, kao i da posete planinsku kolibu u Mulakotu, koju su leti koristili rendžeri nacionalnog parka Vatnajekidl.

Ostatak tima se podelio na manje grupe, kako bi obišli ostale kolibe u okolini. Kao i u drugim nenaseljenim krajevima Islanda, po celom Lo-unserajviju su bile rasute takve kolibe. Nekoliko njih je pripadalo pešačkim klubovima, jedna koliba je bila u privatnom vlasništvu u Eskjivedlu, i bila je koliba koja je dodeljena Johani i Toriru da je pretraže. Premda niko od vlasnika tih koliba nije dobio upit za iznajmljivanje, to nije otpisivalo mogućnost da su nestali ljudi našli sklonište u nekoj od njih. Dvojica muškaraca su poslata i u dolinu Vididalir, za slučaj da su putnici potražili sklonište u jednoj od napuštenih farmi u Eskjivedlu i Grundu.

Tako rasuta potraga bila je neophodna u slučaju kada se ništa ne zna o kretanjima nestale grupe. Dodatni volonteri su dobrodošli jer, iako je lokalni spasilački tim bio brojan, nisu mogli da pokriju oblast od trista dvadeset kvadratnih kilometara bez pomoći.

Kolibu Tile, koju je trebalo da pretraže Johana i Torir, izgradila je američka vojna jedinica čije se sedište nalazilo u obalskoj radarskoj stanici Stoksnes, dvadesetak kilometara drumom istočno od Hebna. Kasnije, kada je radarsku stanicu preuzela Islandska obalska straža, pripala im je i ta koliba, mada, po onome što je Johana čula, nisu oberučke prihvatili taj poklon. Obalskoj straži ona nije bila bogzna koliko korisna. Nema sumnje da im je bilo dovoljno avantura na otvorenom i tokom svakodnevnog posla, pa nisu bili preterano raspoloženi da letnje odmore troše na putovanja po unutrašnjosti Islanda.

Johana je pošla ka vratima, ali Torir ju je preduhitrio. Možda je želeo da odbrani čast svog spasilačkog tima Rejkjavika. Ili se možda plašio da će ga ona prezreti kao kukavicu ako bi pokazao bilo kakvu nervozu usled

onoga što bi mogli da zateknu unutra. Ako je tako mislio, grdno se varao. Svakome ko nije zazirao od toga da zatekne tragičan prizor nije bilo mesto u operacijama potrage ovog tipa.

Johana ga je zadovoljno pustila da ide prvi. Posmatrala ga je kako polako otvara vrata i viri u mračni prostor. Po izrazu čuđenja koji mu je prešao preko lica, shvatila je da je ugledao nešto neočekivano, ali da to nije bio leš. Izgledao je iznenađeno, ne zatečeno.

Johana je gurnula vrata i videla o čemu se radi. Odmah pokraj ulaza, ležala je gomila odeće. Činilo joj se da razaznaje debelu postavljenu jaknu, nepromočive pantalone, jednu rukavicu i čizme za sneg, kao i ostalu opremu za planinarenje koja bi se mogla očekivati. Unutrašnja vrata su bila otvorena i vodila su ka mračnom hodniku koji je delovao prazno. Johana je izvadila lampu, uključila je i usmerila svetlost ka podu iza gomile sa odećom. Po sloju prašine na podnim daskama videli su se tragovi aktivnosti. Broj otisaka stopala ukazivao je na to da je nekoliko ljudi trupkalo tamo-amo, mada nije bilo načina da se utvrdi koliko njih.

„Misliš li da su tragove napravili ljudi koje tražimo?” Torir se okrenuo ka njoj. „I da je odeća njihova? Ili je možda ostavljena ovde jesenas?”

Johana nije mogla da odgovori. Ali ako su jakna i čizme pripadali nekome iz grupe koju su tražili, ta osoba nije mogla biti daleko. Niko pri zdravoj pameti ne bi otišao napolje na sneg bez toga.

Tišina je postajala teška. Johana je gurnula glavu unutra i oprezno njušnula. Na njeno olakšanje, miris nije odavao utisak da ulaze u neka-kvu grobnicu, mada bi utisak mogao biti pogrešan, pošto je unutra bilo hladno kao i napolju.

Pregledali su tu odeću jarkih boja. Johani je instinkt govorio da je nedavno tu spuštena. Možda jer nije bilo prašine na njoj. Nije preostajalo ništa drugo nego da se uđe i pretraži koliba uzduž i popreko. Uostalom, zbog toga su prevalili toliki put da stignu dovede; prvo su se dobro istrucali u terenskom džipu, pa su ih ostavili na kraju puta, da bi naredna dva sata šipčili, pentrali se po smetovima, proklizavali i klizali, padali i probijali se kroz uske jaruge. Odustajanje sada nije dolazilo u obzir.

„Hajde da pogledamo unutra”, Johana se progurala pored Torira, koji se pomerio da ona prođe. Nije bila sigurna da li je to uradio iz učtivosti